

Kenmerk	W04.13.0392/I
Datum advies	13 december 2013
Vindplaats	Kamerstukken II 2013/2014, 33 900, nr. 4

Samenvatting

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft advies uitgebracht over het wetsvoorstel tot aanpassing van het kiesrecht van niet-Nederlanders bij eilandsraadsverkiezingen. Het wetsvoorstel is op 27 maart 2014 bij de Tweede Kamer ingediend. Daarmee is ook het advies van de Raad van State openbaar geworden.

Inhoud wetsvoorstel

In een wet uit 2013 is onder meer geregeld dat niet-Nederlandse ingezetenen van de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba het actief en passief kiesrecht krijgen voor de verkiezing van de leden van de eilandsraad. In dit wetsvoorstel wordt het passief kiesrecht voor niet-Nederlandse ingezetenen weer geschrapt. Daarnaast wordt geregeld dat het actief kiesrecht voor deze personen van rechtswege vervalt bij de inwerkingtreding van een wetsvoorstel tot wijziging van de Grondwet. Dit laatste wetsvoorstel voorziet in het opnemen van een constitutionele basis voor de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba en het regelen van de betrokkenheid van hun algemeen vertegenwoordigende organen bij de verkiezing van de leden van de Eerste Kamer.

Onderscheid

De Afdeling advisering merkt op dat het niet toekennen van passief kiesrecht aan niet-Nederlandse ingezetenen voor de verkiezing van de eilandsraden leidt tot een onderscheid, nu niet-Nederlandse ingezetenen wel passief kiesrecht hebben voor de – vergelijkbare – Nederlandse gemeenteraadsverkiezingen. Zo'n onderscheid kan in strijd zijn met het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en het Twaalfde Protocol bij het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens, indien daarvoor geen rechtvaardiging bestaat. De Afdeling advisering wijst erop dat ditzelfde juridisch kader ten grondslag lag aan de uitspraak in 2011 van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba. In die uitspraak werd geoordeeld dat het toekennen van (actief) kiesrecht voor de eilandsraadsverkiezingen aan uitsluitend Nederlanders een ongerechtvaardigd onderscheid vormt. Dit wetsvoorstel maakt daarnaast een onderscheid tussen het actieve en het passieve kiesrecht voor niet-Nederlandse ingezetenen voor de eilandsraden, in de zin dat het actief kiesrecht voorlopig (tot de grondwetsherziening) wel wordt toegekend, maar het passief kiesrecht niet. Met dit wetsvoorstel wordt daarom ook afstand genomen van het eerdere standpunt dat zowel het actief als het passief kiesrecht aan niet-Nederlandse ingezetenen voor de eilandsraden zou moeten worden toegekend, aldus de Afdeling advisering.

In de toelichting op het wetsvoorstel wordt niet gemotiveerd waarom de regering haar

eerdere standpunt, dat beide vormen van onderscheid niet gerechtvaardigd waren tot het moment van de grondwetsherziening, heeft herzien. Daarnaast wordt geen nieuwe rechtvaardiging gegeven voor het gemaakte onderscheid. Indien een dergelijke rechtvaardiging niet kan worden gegeven adviseert de Afdeling advisering van dit onderdeel van het wetsvoorstel af te zien.

Prematuur

Verder wijst de Afdeling advisering erop dat het in procedure brengen van een wetsvoorstel met betrekking tot afschaffing van het actief kiesrecht van niet-Nederlandse ingezetenen, vooruitloopt op een wijziging van de Grondwet en op de evaluatie van de staatkundige structuur. De Afdeling advisering acht dit, zonder dat gezocht is naar een in samenspraak met de eilanden tot stand gekomen breed gedragen oplossing, prematuur. Zij is van oordeel dat het wetsvoorstel in verband daarmee nader dient te worden overwogen.

Lees [hier](#) de volledige tekst van het advies van de Raad van State en het nader rapport van de minister.